

Vaste Kamercommissie
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Geachte Commissieleden,

Ter voorbereiding van de bijeenkomsten op 20 en 27 juni aanstaande in uw Kamer, berichten wij het volgende.

Bij wijze van samenvatting vooraf benadrukken wij vooreerst de volgende punten, een toelichting volgt daarna.

De Vereniging Nederlandse Poppodia en -Festivals (VNPF) wil:

- Een cultuurbestel dat zich daadwerkelijk openstelt voor popmuziek en dat tot uiting brengt in per saldo meer middelen voor deze discipline dan in de vorige beleidsperiode (1917-2020).
Dat kan goed door de middelen ter ondersteuning van onze sector door het Fonds Podiumkunsten te laten groeien en daarnaast en aanvullend daarop poporganisaties toe te laten in de BIS.
- Dat de afnameregelingen bij het Fonds Podiumkunsten groeien tot een beschikbaar budget van minimaal 5 miljoen euro. Dit dient het beoogde beleid.
- Meer onderzoek naar de betekenis en de gevolgen van het toepassen van de Fair Practice Code als subsidievoorwaarde.

De VNPF apprecieert de voornemens van de minister. Zij wil met haar *Uitgangspunten Cultuurbeleid 2021-2014* werk maken van een cultuurbestel dat beter aansluit op de maatschappelijke realiteit. Ze wil het bestel openstellen voor meer minder-canonieke disciplines. Er is in het voorgestelde beleid oog voor de arbeidsmarktpositie van mensen werkzaam in de culturele sector. Er worden extra investeringen gedaan. Ook de inzet om het beleid van regio en rijk beter op elkaar aan te laten sluiten, juichen wij toe.

De invulling van de beleidsvoornemens, de manier waarop het nagestreefde in de planvorming wordt verwezenlijkt, roept daarentegen bij popfestivals en poppodia vragen en ook grote bezorgdheid op.

Bestel open voor andere cultuuruitingen, maar ondanks belofte te weinig voor popmuziek

De regering wil nieuwe disciplines toelaten tot het cultuurbestel om onder andere zodoende de diversiteit en pluriformiteit van het culturele leven te vergroten. Popmuziek wordt wel als voorbeeld genoemd, maar in de voorgestelde maatregelen wordt dat nergens expliciet. Bij andere meer canonieke disciplines gebeurt dat veelvuldig. Puzzelen en *close reading* leert ons dat popmuziek in de nieuwe situatie wel eens, als het om financiering gaat, slechter af kon zijn dan in de bestaande toch al schrale positie. We zien mogelijk contraproductieve, averechts werkende voornemens:

- Er wordt veel ingeleverd om een krappe plaats in de Basis Infrastructuur (BIS) mogelijk te maken. De uitbreiding van de BIS wordt in wezen gefinancierd met een korting op het Fonds Podiumkunsten (FPK) en dan met name op de 'meerjarige activiteiten subsidies'. Instellingen

nemen deze ondersteuning niet 1- op -1 mee naar de BIS.

Een aantal belangwekkende festivals in de popmuziek realiseert in deze regeling een divers programma voor een divers publiek met een herkenbare artistiek signatuur. Onze vrees is dat deze initiatieven in het nieuwe bestel met een gekortwikt FPK niet meer bij het FPK terecht kunnen voor een (vergelijkbare) bijdrage.

- Daarnaast zien wij weliswaar wat ruimte ontstaan in de BIS voor mogelijk één of twee popfestivals en misschien één ontwikkel-instelling. Dat is prijzenswaardig. Maar helaas is de kans groot dat deze organisaties in de nieuwe samenstelling minder middelen tot hun beschikking krijgen dan zij nu via bijvoorbeeld FPK ontvangen.
- Het nieuwe *'Upstream: Music'*, een publiek private samenwerking die popartiesten de kans biedt om te investeren in de ontwikkeling van hun carrière, moet zijn eerste jaar nog volbrengen en nog worden geëvalueerd. Uit de gepresenteerde plannen maken we op dat het niet wordt voortgezet. Dat vinden we zonde.

Popmuziek is een belangrijke vorm van podiumkunst en verdient een navenante plek bij zowel het FPK als in de BIS.

Afnameregelingen onder druk, echter deze zijn essentieel voor podia en festivals popsector

- In *Uitgangspunten Cultuurbeleid 2021-2014* wordt niets medegedeeld over zogenaamde afnameregeling (het subsidiëren van podia/festivals als *gate keepers* in plaats van het subsidiëren van producenten, het 'aanbod').
De VNPF is sowieso voorstander van het verhogen van dit budget tot een minimaal beschikbare 5 miljoen euro.
- Afnameregelingen zijn namelijk een goed instrument voor het realiseren van de beoogde doelen als **'meer ruimte voor nieuwe genres'** en **'publieksverbreding'**. De Raad voor Cultuur pleitte in zijn advies ook uitdrukkelijk voor uitbreiding van de programmeringsmiddelen, om financiële **risico's voor podia** en festivals bij het programmeren van kwaliteits- en/of gesubsidieerd aanbod te verkleinen.
Onze angst is dat een financieel verzwakt FPK binnen zijn beperkte budget niet op verantwoorde wijze de programmeringsregelingen kan versterken zonder afbreuk te doen aan andere doelstellingen.
Daarbij merken wij overigens op dat de middelen van de afnameregelingen vooral bij de artiest (in de vorm van gage) terecht komen. Dus afnameregelingen kunnen ook nog een goed instrument vormen om artiesten *fair* te betalen.
- Omdat het niet realistisch is om ervan uit te gaan dat regio's/gemeenten in staat zullen zijn hun cultuurbegrotingen te verhogen, hebben wij nog een gefundeerde zorg (het is eerder gebeurd). Wij vrezen dat gemeentelijke (exploitatie)subsidies voor podia en festivals onder druk komen te staan.
Indien lagere overheden geen budget hebben en toch tegemoet willen komen aan de co-financieringsverwachting van de minister. Om toch te bewerkstelligen dat er een toename komt van het aantal via der BIS gefinancierde (podiumkunst)instellingen in die regio, wordt er gekort op de staande infrastructuur. De VNPF vindt dat een ongewenste 'bijwerking'.
Daarnaast wordt er in de regioprofielen nauwelijks of geen aandacht besteed aan de rol en/of functie die podia en festivals hebben voor de regionale en landelijke betekenis van popmuziek. Nog een reden waarom afnamesubsidies van cruciaal belang zijn.

Een gesimplificeerde toepassing van de *Fair Practice Code* (FPC) draagt niet bij aan een veelkleurig en levendig cultuurbestel.

- Een deel van de canonieke cultuur producerende instellingen ontvangt gedeeltelijk compensatie, maar we kunnen stellen dat er in het nieuwe cultuurbestel onvoldoende middelen zijn vrijgemaakt om de FPC te bekostigen. De kans dat lagere overheden zich hier (mede)verantwoordelijk voor gaan voelen is nihil. Er zijn, zo lijkt het, ook geen rechtsmiddelen of dwangmaatregelen om dit af te dwingen. Podia en festivals zijn in het huidige regime (structurele onderfinanciering) jammer genoeg niet altijd in staat een *faire* prijs te bieden. In een situatie waarin de FPC als subsidievoorwaarde geldt en waarin geen sprake is van compensatie, gaan veel artiesten zichzelf uit de markt prijzen. Het boeken van met name startend talent wordt een te hoog bedrijfsrisico. Er ontstaat vraaguitval. Dit zal vooral ten koste gaan van talent dat in onze sector graag 'meters wil maken'. Uiteindelijk verdwijnt een groot deel van een speel-circuit (een deel van het bestaansrecht van menig podium of festival komt in de knel). Een circuit dat voor artiesten van groot belang is om zich aan publiek te tonen en te binden.
- Wij pleiten voor vervolgonderzoek naar de betekenis en de gevolgen van de FPC. Het onderzoek naar de minimale meerkosten van de toepassing van de FPC is inmiddels gedaan, maar het inzicht is helaas ook nog minimaal. Slecht een klein deel van de sector is onderzocht. Als branchevereniging zijn wij graag bereid daaraan bij te dragen.

Wij wensen u vruchtbare overleggen en verzoeken u bovenstaande punten mee te nemen in uw overwegingen.

Met vriendelijke groet,
Berend Schans